

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	นโยบายต่างประเทศของจีนในสมัยเลขาธิการพรรคและ ประธานาธิบดีสีจิ้นผิง ต่อกรณีพิพาทเกี่ยวกับหมู่เกาะ สแปรตลี ระหว่าง ค.ศ. 2012-2015
ชื่อผู้เขียน	นางวายุณ เอกสกุลไพบุลย์
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ศาสตราจารย์ ดร.จุลชีพ ชินวรรณโณ
ปีการศึกษา	2563

### บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง นโยบายต่างประเทศของจีนในสมัยเลขาธิการใหญ่พรรคและประธานาธิบดีสีจิ้นผิงต่อกรณีพิพาทหมู่เกาะสแปรตลี ระหว่าง ค.ศ. 2012-2015 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนในสมัย สีจิ้นผิง ผู้นำรุ่นที่ 5 ที่มีท่าทีแข็งกร้าวต่อกรณีพิพาทเกี่ยวกับหมู่เกาะสแปรตลี ดังจะเห็นได้จากความตึงเครียดที่เพิ่มขึ้นระหว่างจีนกับฟิลิปปินส์และจีนกับเวียดนาม โดยใช้แนวคิดเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) แนวคิดเรื่องอำนาจ (Power) และแนวศึกษาสภาพจริงนิยมใหม่ (Neo Realism) ที่ให้ความสำคัญกับโครงสร้างระบบระหว่างประเทศ (Structure) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชียแปซิฟิก แนวคิดทั้ง 3 ช่วยอธิบายถึงสาเหตุที่จีนภายใต้ผู้นำจีน สี จิ้นผิง มีท่าทีแข็งกร้าวต่อกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้แตกต่างจากผู้นำจีนในอดีต

ผลประโยชน์แห่งชาติทางการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จีนได้ยกระดับความสำคัญของประเด็นอธิปไตยของจีนเหนือหมู่เกาะต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้เป็นผลประโยชน์แกนหรือผลประโยชน์หลัก (Core Interest) ของจีนเทียบเท่ากับอธิปไตยเหนือไต้หวัน ทิเบต และซินเจียง แสดงว่าจีนยืนยันความสำคัญของอธิปไตยของจีนในทะเลจีนใต้โดยจีนจะไม่ยอมประนีประนอม

ผลประโยชน์แห่งชาติทางเศรษฐกิจของจีนเหนือทะเลจีนใต้มีความสำคัญเพราะทรัพยากรในทะเล ทรัพยากรแร่ธาตุและพลังงานทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติตลอดจนเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญต่อการส่งออกสินค้าและนำเข้าวัตถุดิบของจีน ทำให้ผู้นำจีนให้ความสำคัญต่อผลประโยชน์ของทะเลจีนใต้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนให้เป็นสังคมนิยมที่ทันสมัย

กระแสชาตินิยมที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ด้วยนโยบายสีทันสมัย อีกทั้งการที่จีนสามารถบริหารจัดการความท้าทายจากวิกฤติเศรษฐกิจในหลายภูมิภาค โดยที่จีนได้รับผลกระทบน้อยที่สุดทำให้ผู้นำจีนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สี จิ้นผิง มีความมั่นใจในนโยบายและทิศทางของประเทศ พร้อมทั้งจะแสดงท่าทีที่แข็งกร้าวในการรักษาผลประโยชน์ของจีน

ระบบระหว่างประเทศในเอเชียแปซิฟิกที่เคยถูกรอบงำจากสหรัฐอเมริกาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง แม้ว่าจีนจะทะยานขึ้นอย่างสันติ แต่สหรัฐอเมริกาก็หวาดระแวงว่า อิทธิพลของสหรัฐอเมริกาในเอเชียแปซิฟิกกำลังถดถอยลงจากปัญหาเศรษฐกิจ ทำให้ระบบระหว่างประเทศในเอเชียแปซิฟิกลักษณะเป็น 2 ขั้วที่แข่งขันขั้วเดียวเชิงอำนาจ นโยบาย “หมุนกลับสู่เอเชีย” (Pivot to Asia) ของประธานาธิบดีโอบามา ทำให้จีนมองว่าสหรัฐอเมริกากำลังสะกิดก้นบทบาทของจีนที่เพิ่มขึ้นในเอเชียแปซิฟิก ความไม่พอใจของจีนได้แสดงออกมากจากท่าทีที่แข็งกร้าวในปัญหาพิพาททะเลจีนใต้

อย่างไรก็ดี จีนยังแสดงว่าไม่ต้องการแตกหักหรือใช้กำลังทหารกับคู่กรณี แต่ใช้การกดดันด้วยกำลังกึ่งพลเรือน และเรียกร้องให้มีการแก้ไขความขัดแย้งด้วยการเจรจาอย่างสันติวิธีแบบทวิภาคี อีกทั้งยังเสนอความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อลดความตึงเครียดและความขัดแย้ง เช่น การจัดตั้งธนาคารโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (AIIB) ข้อเสนอเชิงนโยบายด้วยแนวคิด “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” หมายถึงแถบเศรษฐกิจแพรไหมทางบก และเส้นทางแพรไหมทางทะเล ในศตวรรษที่ 21

กล่าวโดยสรุป แม้ว่าจีนภายใต้ผู้นำ สี จิ้นผิงจะมีท่าทีแข็งกร้าวเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ แต่จีนก็ไม่ต้องการให้ความขัดแย้งขยายตัวออกไปเป็นการใช้กำลังเผชิญหน้า จึงเสนอความร่วมมือทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อลดความตึงเครียดและความหวาดระแวงของคู่กรณีในอาเซียน

**คำสำคัญ:** นโยบายต่างประเทศของจีน, กรณีพิพาท, หมู่เกาะสแปรตลีย์.